

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
113/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. július 25.

A C-216/18. PPU. sz. ügyben hozott ítélet
Minister for Justice and Equality kontra LM (Az igazságszolgáltatási rendszer
hiányosságai)

**Az európai elfogatóparancs végrehajtására hivatott igazságügyi hatóságnak
mellőznie kell annak végrehajtását, amennyiben úgy értékeli, hogy fennáll a
veszélye annak, hogy a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásának függetlenségét
érintő hiányosságok okán sérülne az érintett személy független bírósághoz
forduláshoz való alapvető joga és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való alapvető
jogának lényeges tartalma**

L. M., lengyel állampolgárral szemben tiltott kábítószer-kereskedelem miatt indított büntetőeljárás lefolytatása céljából a lengyel bíróságok három európai elfogatóparancsot bocsátottak ki. A 2017. május 5-én Írországból letartóztatott terhelt nem egyezett bele a lengyel hatóságoknak történő átadásba, azon az alapon, hogy a lengyel igazságügyi rendszer reformját követően fennáll a veszélye annak, hogy Lengyelországban nem fog tisztességes eljárásban részesülni.

A Bíróság az Aranyosi és Căldăraru ítéletében¹ kimondta, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság azt állapítja meg, hogy a kibocsátó államban az a személy, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, az Európai Unió Alapjogi Chartája értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének lesz kitéve, akkor az elfogatóparancs végrehajtását el kell halasztani. Mindazonáltal ezen elhalasztásra csak egy két lépésben elvégzendő vizsgálatot követően kerülhet sor. Először is a végrehajtó igazságügyi hatóságnak meg kell állapítania, hogy a kibocsátó államban fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélye, mégpedig a rendszerszintű hiányosságok okán. Másodszor, ezen igazságügyi hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető, hogy az európai elfogatóparanccsal érintett személy ennek a veszélynek ki lenne téve. A rendszerszintű hiányosságok léte ugyanis nem feltétlenül jár azzal, hogy a konkrét ügyben az érintett személy embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve átadása esetén.

A jelen ügyben eljáró High Court (felsőbbíróság, Írország) arra vár választ a Bíróságtól, hogy az olyan átadás iránti kérelem esetén, amely a keresett személy tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmével járhat, az elbírálásra hivatott végrehajtó igazságügyi hatóságnak meg kell-e állapítania – az Aranyosi és Căldăraru ítéletnek megfelelően – egyrészt azt, hogy a lengyel igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai miatt fennáll ezen alapvető jog sérelmének valós veszélye, másrészt pedig azt, hogy az érintett személy ki van téve e veszélynek, vagy pedig elegendő, ha megállapítja a lengyel igazságügyi rendszer hiányosságait, anélkül hogy értékelnie kellene, hogy az érintett személy annak ténylegesen ki lenne-e téve. A High Court (felsőbbíróság) továbbá arra vár választ a Bíróságtól, hogy milyen információkat és garanciákat kell adott esetben beszereznie a kibocsátó igazságügyi hatóságtól ahhoz, hogy kizárhassa e veszély fennállását.

Ezek a kérdések a lengyel igazságszolgáltatási rendszer lengyel kormány által megvalósított módosításainak keretében merülnek fel, amelyek a Bizottságot arra indították, hogy 2017. december 20-án elfogadjon egy indokolással ellátott javaslatot, felkérve a Tanácsot arra, hogy az

¹ A Bíróság 2016. április 5-i [C-404/15 PPU és C-659/15 PPU](#) egyesített ügyekben hozott ítélete, lásd: [36/16.](#) sz. sajtóközlemény.

EUSZ 7. cikk (1) bekezdése² alapján határozza meg, fennáll-e az egyértelmű veszélye annak, hogy Lengyelország súlyosan megsérti a jogállamiságot.³

A mai napon kihirdetett ítéletében a Bíróság először is megjegyzi, hogy az **európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása – az európai elfogatóparancs mechanizmusának alapját képező – kölcsönös elismerés elve alóli kivételnek tekintendő, és mint kivétel szigorúan értelmezendő.**

A Bíróság továbbá megállapítja, hogy amennyiben fennáll annak valós veszélye, hogy az **európai elfogatóparanccsal érintett személynek a kibocsátó igazságügyi hatóságnak történő átadása esetén sérül a független bírósághoz forduláshoz való alapvető joga és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való jogának lényeges tartalma, a végrehajtó igazságügyi hatóság kivételes jelleggel megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását.** E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy az európai elfogatóparancs szabályozása keretében a jogalanyok hatékony bírói jogvédelmének biztosítása érdekében az igazságügyi hatóságok függetlenségének megőrzése alapvető fontosságú.

Következésképpen, amennyiben az európai elfogatóparanccsal érintett személy a kibocsátó igazságügyi hatóságnak történő átadása ellen arra hivatkozik, hogy olyan rendszerszintű vagy legalábbis általános hiányosságok észlelhetők, amelyek véleménye szerint érinthetik a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásának függetlenségét és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak objektív, megbízható, pontos és kellően aktuális adatokra támaszkodva először vizsgálnia kell, hogy fennáll-e annak valós veszélye, hogy a kibocsátó tagállamban a tagállami bíróságok függetlenségét érintő hiányosságok okán sérül ez a jog.

A Bíróság álláspontja szerint a közelmúltban a Bizottság által az EUSZ 7. cikk (1) bekezdése alapján a Tanácshoz intézett indokolással ellátott javaslatban szereplő információk különösen releváns tényezőknek bizonyulnak ezen értékelés szempontjából.

Egyébiránt a Bíróság emlékeztet arra, hogy a bíróságok függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó követelménynek két aspektusa van. Így szükséges, hogy az érintett fórumok: i) teljesen autonóm módon gyakorolják feladatköreiket külső nyomás vagy beavatkozás nélkül, ii) pártatlanok legyenek, ami azt jelenti, hogy egyenlő távolságot tartanak a jogvitában részt vevő felektől, illetve mindenkori érdekeiktől. A Bíróság szerint ezek a függetlenségi és pártatlansági garanciák különösen a fórum összetételére, a kinevezésre, a megbízatás időtartamára, valamint az elfogultsági okokra, a kizárási okokra és a tagok elmozdítására vonatkozó szabályok meglétét igénylik. A függetlenség követelménye azt is feltételezi, hogy a bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer tartalmazza az ahhoz szükséges garanciákat, hogy elkerülhető legyen annak veszélye, hogy ezt a rendszert a bírósági határozatok tartalmának politikai felülvizsgálatát szolgáló rendszerként alkalmazzák.

Amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság a függetlenségre és pártatlanságra vonatkozó követelmények fényében azt állapítja meg, hogy a kibocsátó tagállamban fennáll a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog megsértésének valós veszélye, **akkor e hatóságnak ezt követően konkrétan és pontosan értékelnie kell, hogy az adott ügy körülményei között komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető-e, hogy a keresett személy ennek a veszélynek ki lesz téve az átadása esetén. Ez a konkrét értékelés akkor is elvégzendő, ha egyfelől – mint a jelen esetben – a kibocsátó tagállam vonatkozásában a Bizottság indokolással ellátott javaslatot fogadott el annak érdekében, hogy a Tanács állapítsa meg, hogy fennáll annak egyértelmű veszélye, hogy az említett tagállam súlyosan megsérti az**

² Az EUSZ 7. cikk (1) bekezdése szerint: „A Tanács, a tagállamok egyharmada, az Európai Parlament vagy az Európai Bizottság indokolással ellátott javaslata alapján, tagjainak négyötödös többségével és az Európai Parlament egyetértésének elnyerését követően megállapíthatja, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti a 2. cikkben említett értékeket”.

³ A jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló, 2017. december 20-i COM(2017) 835 final tanácsi határozat javaslat.

EUSZ 2. cikkben⁴ hivatkozott értékeket, másfelől pedig, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy értékeli, hogy olyan bizonyítékok állnak rendelkezésre, amelyek az említett értékek vonatkozásában alátámaszthatják a rendszerszintű hiányosságok fennállását.

A keresett személyt fenyegető valós veszély értékeléséhez a végrehajtó igazságügyi hatóságnak vizsgálnia kell azt, hogy a rendszerszintű vagy általános hiányosságok milyen mértékben lehetnek hatással a keresett személy elleni eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező bíróságokra. Amennyiben e vizsgálat arra az eredményre vezet, hogy ezek a hiányosságok hatással lehetnek az érintett bíróságokra, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak azt is értékelnie kell, hogy komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető-e, hogy fennáll annak valós veszélye, hogy az érintett személynek **a személyes helyzetére, valamint az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény jellegére és az európai elfogatóparancs ténybeli hátterére tekintettel** sérül a független bírósághoz forduláshoz való alapvető joga és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának lényeges tartalma.

Egyébiránt **a végrehajtó igazságügyi hatóságnak a kibocsátó igazságügyi hatóságtól olyan kiegészítő információkat kell kérnie, amelyeket e veszély fennállásának értékeléséhez szükségesnek tart.** Ebben az összefüggésben a kibocsátó igazságügyi hatóság a bíróságok függetlenségére vonatkozó garanciák védelmével kapcsolatos feltételek esetleges módosítását illető minden olyan objektív bizonyítékot rendelkezésre bocsáthat, amelyek alapján az érintett személy vonatkozásában kizárható e veszély fennállása.

Amennyiben e bizonyítékok összességének vizsgálatát követően a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy értékeli, hogy fennáll annak valós veszélye, hogy a kibocsátó tagállamban sérülne az érintett személy független bírósághoz forduláshoz való alapvető joga és ezáltal a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának lényeges tartalma, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak mellőznie kell az e személlyel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Az EUSZ 2. cikk szerint: „Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”